

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس: پاتولوژی جغرافیایی ایران	کد درس: ۴۳
مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته ترم ۵	رشته تحصیلی: بهداشت عمومی
گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	پیش نیاز: ندارد
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: شنبه ساعت ۱۴ تا ۱۶	مدرسین (مسئول درس مشخص شود): الهام چارچیان خراسانی
☐ طراحی اولیه	☐ بازنگری
شرح درس: آشنایی دانشجویان با بیماریهای بومی مناطق مختلف ایران اهمیت بسیار دارد. در این درس دانشجویان بیماریهای شایع مناطق مختلف و ویژگی های اپیدمیولوژیک این بیماریها را در اقلیم های ساحلی، معتدله، کوهستانی و مناطق کویری خواهند شناخت و ارتباط اکولوژیکی با سلامت جامعه را فرا خواهند گرفت.	
هدف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با بیماریهای بومی مناطق مختلف ایران	
روش های ارزیابی دانشجویان (سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: امتحان میان ترم ۱۰٪، مشارکت فعال در کلاس ۱۰٪، ارائه کنفرانس ۳۰٪. روش های ارزیابی در انتهای دوره: امتحان پایان ترم ۵۰٪، به ازای هر غیبت غیر موجه ۰٫۲۵، از نمره پایان ترم کسر می شود.	
وسایل آموزشی: دیتا پروژکتور، وایت بورد، رایانه.	
منابع اصلی درس: پاتولوژی جغرافیایی ایران، اصول و مبانی، زردشت هوشور، جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۱ پاتولوژی جغرافیایی ایران، مهدی مشکی، دقت، ۱۳۹۷ کتاب جامع بهداشت عمومی-فصل ۹-گفتار ۱- حسین حاتمی و همکاران- جلد دوم، ارجمند، ۱۳۸۳ اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، دکتر فریدون عزیزی و همکاران، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۹۶ پاتولوژی جغرافیایی ایران، عبدالرضا صالحی مقدم، حکم آبادی، ۱۳۹۳	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه اول

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ پاتولوژی جغرافیایی را تعریف کند.
- ✓ تفاوت پاتولوژی جغرافیایی را با جغرافیای پزشکی، پزشکی جغرافیایی و اپیدمیولوژی شرح دهد.
- ✓ تاریخچه پیدایش تفکرات پاتولوژی جغرافیایی را بیان کند.
- ✓ سیر تحولات پاتولوژی جغرافیایی را مورد بحث و تحلیل قرار دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۱۵ دقیقه	معارفه و آشنایی با دانشجویان
۳۰ دقیقه	تعریف پاتولوژی جغرافیایی و تفاوت های آن با جغرافیای پزشکی، پزشکی جغرافیایی و اپیدمیولوژی
۴۵ دقیقه	تاریخچه پیدایش تفکرات پاتولوژی جغرافیایی و سیر تحول آن
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): بارش افکار و پرسش و پاسخ	

جلسه دوم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ اهداف و کاربردهای پاتولوژی جغرافیایی و جغرافیای پزشکی را شرح دهد.
- ✓ اقلیم را تعریف کند.
- ✓ عوامل بوجود آورده اقلیم را توضیح دهد.
- ✓ تأثیرات اقلیم بر انسان را مورد بحث و تحلیل قرار دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۳۰	اهداف و کاربردهای پاتولوژی جغرافیایی و جغرافیای پزشکی
۳۰	تعریف اقلیم و عوامل بوجود آورنده آن
۳۰	تأثیرات اقلیم بر انسان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): بحث گروهی، پرسش و پاسخ	

دانشکده بهداشت
دفتر توسعه آموزش
طرح درس (Lesson Plan)

جلسه سوم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ تعریفی از آلاینده های محیطی ارائه دهد.
- ✓ انواع آلاینده های محیطی را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای ناشی از آلاینده های محیطی را لیست کند.
- ✓ عوامل موثر بر وجود یک بیماری در یک منطقه جغرافیایی را نام برده و شرح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۶۰ دقیقه	تعریف آلاینده های محیطی و انواع آن و بیماریهای ناشی از آن
۳۰ دقیقه	بیان عوامل موثر بر وجود یک بیماری در یک منطقه جغرافیایی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار	

جلسه چهارم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ وضعیت کشور ایران را از نظر شرایط اقلیمی شرح دهد.
- ✓ کشور ایران را به هفت اقلیم تقسیم نماید و اقلیمها را نام ببرد.
- ✓ خصوصیات مناطق ساحلی قسمت غربی- مرکزی دریای خزر را توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۳۰ دقیقه	وضعیت کشور ایران از نظر شرایط اقلیمی و تقسیم بندی آن به هفت اقلیم
۶۰ دقیقه	خصوصیات مناطق ساحلی قسمت غربی- مرکزی دریای خزر
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه پنجم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی-مرکزی دریای خزر را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی-مرکزی دریای خزر را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
90	بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی-مرکزی دریای خزر
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه ششم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق ساحلی قسمت شرقی دریای خزر را برشمارد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
90	خصوصیات مناطق ساحلی قسمت شرقی دریای خزر
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه هفتم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی دریای خزر را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی دریای خزر را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی دریای خزر
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه هشتم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق ساحلی قسمت شرقی خلیج فارس و دریای عمان را توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	خصوصیات مناطق ساحلی قسمت شرقی خلیج فارس و دریای عمان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت
دفتر توسعه آموزش
طرح درس (Lesson Plan)

جلسه نهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی خلیج فارس و دریای عمان را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی خلیج فارس و دریای عمان را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری را، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل بیان کند.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت شرقی خلیج فارس و دریای عمان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه دهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق ساحلی قسمت غربی خلیج فارس و دریای عمان را توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	خصوصیات مناطق ساحلی قسمت غربی خلیج فارس و دریای عمان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه یازدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی خلیج فارس و دریای عمان را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی خلیج فارس و دریای عمان را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق ساحلی قسمت غربی خلیج فارس و دریای عمان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه دوازدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی را شرح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	خصوصیات مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه سیزدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل بیان کند.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق کوهستانی و مرتفع فلات مرکزی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه چهاردهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی را توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	خصوصیات مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه پانزدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل شرح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق کوهپایه ای فلات مرکزی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	

جلسه شانزدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ خصوصیات مناطق صحرایی را توضیح دهد.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	خصوصیات مناطق صحرایی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، بارش افکار، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه هفدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ بیماریهای شایع در مناطق صحرایی را نام ببرد.
- ✓ بیماریهای شایع در مناطق صحرایی را از لحاظ تظاهرات و نشانه های بیماری، عامل بیماری زا، نحوه پیشگیری و درمان بطور کامل بیان کند.

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	بیماریهای شایع در مناطق صحرایی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، ارائه کلاسی بصورت کنفرانس	